

treba.“ — Pa kako se bodo darovi prirode pravično delili? Kdo bo jedel slabo vsakdanjo hrano, in kdo bo dobil fazane in sladkarije? „To bo šlo vse po vrsti, tako da bo vsak dobil od vsega.“ Pa bodo eni prebivali v puščavi, drugi pa ob napolskem zalivu; ta neenakost jim ne bo všeč. „To bo vse izenačila ljubezen in kar samoobsebi se bo človeštvo uravnalo, da bodo vsi srečni in zadovoljni. Nobena postava, noben ukaz ne sme omejevali absolutne človeške svobode.“ Pa potem bo marsikdo svojo svobodo zlorabil na škodo drugim. „To ni mogoče, ker bodo gospodarski pogoji vsi drugačni.“ Ali mislite, da ne bo v anarhični družbi nobenih zločinov? „Nikakor ne, ker zločini izvirajo iz družabne bolezni naše dobe, prihodnja družba bo pa ozdravljena in torej ne bo nihče tako nenormalen, da bi delal družbi škodo.“ Pa se bodo narodne skupine borile med seboj. „Nikoli, ker bo v vseh razvit čut pravičnosti.“ Tako zavrne teoretik anarhije vsak ugovor, in ni se mogoče prerekati z njim, ker ima on pred očmi drug svet nego mi: Mi računamo z ljudmi, kakršni so, oni pa si ustvarijo na podlagi neke meglene evolucijske teorije pojem o človeštvu, kakršnega nikdar ne bo na zemlji.

Take misli so mi hodile po glavi, ko sem gledal doli na morje. V prijetnem brezdelju pod južnim nebom se tako lepo sanja; fantastične pesmi o zemeljskem raji se oglašajo v duši, in žalostni se zbudimo iz sanj, ko vidimo, da je vse le zlata pena in

da leži nad svetom težki jarem krivde, dela, krivice in truda.

„Kje je gospod Maksim Gorkij?“ vprašam strežaja.

„Ga ni danes tu; odpeljal se je v Napolj, da predseduje veliki manifestaciji proti ruskemu absolutizmu.“

„Saj res!“ sem se udaril po čelu. „Videl sem velike oglase po mestu, in nisem pomislil, da sva se najbrže na poti srečala; on je šel v Napolj, jaz pa na Capri.“

Ko se je nagibal dan k zatonu, smo se vračali v mesto. Zopet je svirala godba, pevci so peli: „Addio, bella Capri!“, mesec je priplaval na nebo, in zvezdni svit je odseval iz valov.

Po mestu pa je šumelo. „Protiruskemu absolutizmu“ so demonstrirali. Socialistični voditelji so sklicali vse svoje pristaše. Častni predsednik je bil Gorkij, ki ni znal povedati nobene italijanske besede. Zato so pa več govorili Lah. Slikali so z vnetimi besedami mučeništvo revolucionarja, da so Gorkega polile solze, in stari anarhisti so si brisali oči. Potem so pa prisegli smrt absolutizmu in se navduševali za prevrat in upor proletariata.

Ko sem šel zvečer proti domu, mi pride nasproti kričeč sprevoz. V sredi se je peljal voz, v katerem sem zagledal iz podob mi znani okorni, oglati obraz ruskega pisatelja.

„Evviva Gorkij, abbasso lo czar!“ je vpila množica.

(Dalje.)

Domov.

Zložil Vekoslav Remec.

Le brzo poženi, postiljon,
počasne konjiče —
ne veš ti, kako vso pot
me nekaj vabi in kliče
s skrivnostno, sladko močjo
proti daljnemu domu!...

Tam daleč v večeru pod sivo goró
vasica sniva,
pred hišo domačo stoji
ves čas moja mamica siva
in senči z rokó si oči
in gleda na cesto...

In čaka in čaka in sredi srca
tako ji sladkó je —
ne ve nič za sinov nemir,
ne ve za prevare in boje...

